

Strålende kvinneportretter

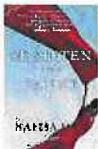
Bok roman

Nafisa Haji

Skriften i min panne

Oversatt av Heidi Grinde
Schibsted

● Roman om en familie, tradisjoner og kulturkollisjoner i den lille og den store verden



Nafisa Hajis debutroman *Skriften i min panne* er både underholdende og velskrevet.

Skriften i min panne viser til de tegn mors pekefinger etterlot i et barns panne, til håp og trøst i sorgtunge stunder, og som den voksne Saira Quader med indo-pakistansk bakgrunn nå tenker tilbake på for å lindre smerten hun føler og marerittene som holder henne våken. Romanen åpner med at Saira som forteller og hovedperson beskriver sine nattlige mareritt, mens søsterens datter sover rolig i sin seng. Vi er i Los Angeles, men det tar ganske lang tid før vi helt oppfatter situasjonen Saira befinner seg i, og full klarhet får vi først i romanens avslutningskapitler der dramatiske ting skjer og hele åpningsscenen fremstår i et nytt lys.

Underveis i romanen går vi imidlertid tilbake i tid og følger Saira fra hun som ung tenåringsjente drar til Karachi for å delta i et bryllup – i en storfa-

milie som skjuler mange hemmeligheter, men som også tviholder på tradisjoner og det deres kultur alltid har sett på som rett og riktig – selv om familien nå er spredt og bosatt i mange land. Karachi, Los Angeles og London er sentrale steder i en roman der Sairas utviklingshistorie bærer fremstillingen; også når den via fortidshendelser man helst ikke vil snakke om, gir oss glimt inn i historiske fenomener (frigjøringskamp, etableringen av Pakistan som egen nasjon) og tradisjoner (fornuftsbeskyttelse der foreldrene bestemmer) som nye generasjoner stiller spørsmål ved.

Fargerikt. I et rikt persongalleri makter fortelleren å gi noen strålende portretter av kvinner som motsatte seg tradisjonens bestemmelser, og selv om de fleste voldsomme konfrontasjoner mellom mødre og døtre eller mellom søsken til slutt løser seg opp i forsoning, er her også eksempler på heltmodige skikkelser som blir fullstendig utstøtt av sin egen familie. Saira er nesten i en slik situasjon – hun vil være sterk og selvstendig, vil ha en utdannelse og vil være med på å «bære vitnesbyrd» – slik en av hennes slektninger i London har fått for seg at det er hans plikt å gjøre ut fra hva han har forstått av familiehistorien. Sairas storesøster, Amina, er derimot mer enn fornøyd med å bli giftet bort. På et senere tidspunkt begynner hun til og med å bære hijab, i Los Angeles – noe som er et hovedpoeng i den dramatiske oppløsning av historien på nåtidsplanet som føres gjennom og forbi 11. september 2001.

Hajis debutroman er underholdende og velskrevet, og oversettelsen gjør den lett å lese også på norsk. Den hører på ingen måte til de lettvinne underholdningsromaner, og gir stoff til ettertanke også der den velger enkle løsninger på vanskelige konflikter.

HANS H. SKEI



Lykken ved å bo i en fransk landsby

Bok krim

Martin Walker

Bruno, politimester

Oversatt av Peter Normann Waage
Arneberg Forlag

● Dette er mest av alt en tradisjonell feel-good-roman.



Den engelske pressemannen Martin Walkers *Bruno, politimester* har slått umåtelig an i den engelskspråklige bokverden. Ettersom et mord av heller bestialsk karakter finner sted, er nok boken en kriminalroman, men det er ikke dens mest fremtredende trekk. Det er nemlig lykken ved å bo i en landsby i Dordogne i Frankrike, i dette tilfelle fiksjonelle St. Denis, med 2900 innbyggere. I denne type litteratur spises det alltid særdeles godt og drikkes

enda bedre – og det ute på landet, så å si! Et annet fellestrekk er at forfatteren aldri ville drømme om å benytte seg av annet enn franske betegnelser på det konsumerte, det gjør det hele liksom mer ekte, eller? Når nevnte drap dessuten fortøner seg som lite sannsynlig, sitter man stort sett igjen med en tradisjonell feel-good-roman.

Forfriskende. Og det er kanskje bra nok. Bruno er uansett et forfriskende bekjentskap. Hans deduktive evner får god anvendelse når det gjelder oppklaringen av drapet, en sak som han strengt tatt ikke skal befatte seg med. For dette er en gåte som det tilligger Police Nationale å løse, men etterforskningslederen er som ventelig kan være en god venn av vår mann. Ellers har han en tredje type ordensmakt å stri med, gendarmeriet, som er sterkt oppsatt på å assistere EU-kontrollører, som er ute et-

ter å knipe hygienesynderne på St. Denis-markedet. Her gjør Bruno felles sak med synderne, og kommer derfor i et visst motsetningsforhold til en apoplektisk kaptein, som fremstår som litt av en karikatür. Dessverre finnes det flere av det slag i persongalleriet.

Krigshelt. Ett er at den dreppe og gamle mannen var krigshelt, dekorert med Croix de Guerre, det annet at han opprinnelig var algerier. I landsbyen bor det ikke flere enn en håndfull familier av arabisk opphav, men sannelig om det ikke kommer til raseopptøyer da man offentlig vil hedre avdøde; rasister fra fjern og nær strømmer brølende til. Her viser Bruno seg fra sin mest håndfaste side, men må til sist reddes av en hvirvlende politikkvinne med sort belte i karate. At deres hjertes etterhånden skal komme til å klinge i takt, er foregjølig ikke til å undres over.

Bruno, politimester er mest av alt en kosobok, med kvikke tips til matkjennere, dersom de behersker fransk. Det gjør de vel.

TERJE STEMLAND

Mer enn

Bok roman

Gaute Heivoll

Før jeg brenner ned



Tiden Norsk Forlag

Gaute Heivoll, som debuterte i 2002, regnes som en av de betydeligste unge stemmene i norsk diktning. Om *Før jeg brenner ned* har han i et intervju uttalt at dette er «den beste boka jeg har skrevet». Uttalelser fra for-

fatterne Hans Herbjørnsrud og Edvard Hoem om den nye romanen vitner om storslagenhet.

Før jeg brenner ned har to hovedpersoner. Den ene er pyromannen Dag, som i løpet av våren og sommeren 1978 antstiftet hele ti branner i den lille bygda Finsland i Vest-Agder. Den andre er Gaute Heivoll, forfatter fra Finsland, som ble døpt under en helg der ikke mindre enn åtte av brannene ble påtønt. Boken er dermed blitt, med forfatterens egne ord, «en mosaikk av fakta og diktning og selvbiografi, men selve reisverket er hentet fra den virkelige verden».

Beklemt. Denne leser føler seg ofte beklemt under lesningen av en forfatters beskrivelser av seg selv, hva enten det er som helt eller antihelt. Her er den knausgårdske Se og Hør-littera-

«I denne type litteratur spises det alltid særdeles godt og drikkes enda bedre - og det ute på landet, så å si!»